

[B] (11) **UTLEGNINGSSKRIFT** Nr. **139699**

NORGE

[NO]

STYRET
FOR DET INDUSTRIELLE
RETTSVERN

(51) Int. Cl.² E 05 B 65/00

(21) Patentsøknad nr. 770404

(22) Inngitt 08.02.77

(23) Løpedag 08.02.77

(41) Alment tilgjengelig fra 09.08.78

(44) Søknaden utlagt, utlegningsskrift utgitt 15.01.79

(30) Prioritet begjært Ingen.

(54) Oppfinnelsens benevnelse Dørlås.

(71)(73) Søker/Patenthaver
ODDVIN KOLBEIN BUDAL,
Roald Amundsens gt. 6,
4250 Kopervik.

(72) Oppfinner Søkeren.

(74) Fullmektig
Patentingeniør Borge Homse,
Homse Patentbyrå, Sandnes.

(56) Anførte publikasjoner
B.R.D. (DE) patent nr. 104009

Denne oppfinnelse vedrører en dørlås, særlig for dører til bade- og toalettrom.

Vanlige dørlåser består av et låshus med en fjærpåvirket fall som står i forbindelse med dørtrykkere på begge sider av døren, slik at når en dørtrykker trykkes ned fra normalstilling, vil fallen trekkes inn i låshuset slik at døren kan åpnes.

De alminnelige dørlåser av denne art låses ved hjelp av en vanlig nøkkel, og disse dørlåser har hittil stort sett vært brukt i alle dører i et hus. Slike dørlåser kan imidlertid forårsake både kjedelige og farlige situasjoner når de er montert i dører til bade- og toalettrom. Det har for eksempel hendt at et lite barn har låst sin mor inne på et toalettrom ved at barnet har vridd om nøkkelen som har stått i nøkkelhullet på utsiden av døren, og så ikke har klart å låse opp igjen. Et lite barn kan også låse seg selv inne og ikke klare å låse opp igjen. Videre kan en bevisstløs person bli liggende innenfor en dør som er låst fra innsiden og derfor ikke kan låses opp fra utsiden.

Det er kjent dørlåser som kan nødåpnes fra utsiden av døren med andre gjenstander enn en nøkkel. Det er videre kjent dørlåser hvor det i låshuset er dreibart anordnet en indre fallpåvirkende låsarm og en ytre fallpåvirkende låsarm, idet indre låsarm står i forbindelse med og kan dreies av den indre dørtrykker, mens ytre låsarm står i forbindelse med og kan dreies av den ytre dørtrykker, samtidig som dørtrykkerne ikke står i fast forbindelse med hverandre. De kjente dørlåser av denne art har imidlertid visse mangler. Eksempelvis blir en dør med en slik lås alltid låst automatisk når den lukkes fra innsiden. Videre kan ikke døren "klemmes" igjen, da fallen er prismeformet og må være det nettopp for at døren ikke skal kunne "klemmes" igjen, da den i så fall ikke ville kunne åpnes igjen fra utsi-

den. Videre har låsen ingen synlig markering av låsingen på ut-siden av døren.

Oppfinnelsen har til formål å frembringe en dørlås som ikke kan forårsake slike kjedelige og farlige situasjoner som er nevnt ovenfor, og som ikke er beheftet med ovennevnte mang-ler.

Formålet oppnås ifølge oppfinnelsen ved de trekk som er angitt i nedenstående krav.

Et utførelseseksempel av oppfinnelsen er vist skjematisk på tegningene, hvor:

Fig. 1 viser en dørlås i henhold til oppfinnelsen i nor-malstilling, det vil si i lukket, ulåst stilling sett fra inn-siden og med låshusets innerdeksel fjernet for oversiktens skyld. Dørlåsens dørtrykkere er bare antydnet ved sine senter-linjer. At dørlåsen er sett fra innsiden, vil si at dørlåsen er sett fra den siden av døren som vender inn mot et bade- eller toalettrom.

Fig. 2 viser dørlåsen i åpen stilling sett fra innsiden.

Fig. 3 viser dørlåsen i låst stilling sett fra innsiden.

På tegningene betegner henvisningstallet 1 dørlåsens lås-hus med frontdeksel 2 og ytterdeksel 3. En fjærpåvirket 4 fall 5 er demonterbart festet til en indre vange 6 og en ytre vange 7 som er forskyvbart montert i låshuset 1. Mellom vangene 6, 7 er dreibart anordnet en indre låsarm 8 og en ytre låsarm 9. Indre låsarm 8 står i fast forbindelse med og kan dreies av en indre dørtrykker 10. Ytre låsarm 9 står i fast forbindelse med og kan dreies av en ytre dørtrykker 11. Indre dørtrykker 10 og ytre dørtrykker 11 står ikke i fast forbindelse med hverandre. Lås-armen 8, 9 og dørtrykkere 10, 11 dreier om samme akse og er opp-lagret i lagerklosser 12 festet til låshuset 1. Ytre låsarm 9 har en øvre medbringerhake 13 og en nedre medbringerhake 14 som bevirker at når den ene låsarm 8 henholdsvis 9 dreies ved hjelp av tilhørende dørtrykker 10 henholdsvis 11, så blir den annen låsarm 9 henholdsvis 8, innenfor en viss slark, dreid med. Ind-re låsarm 8 er utstyrt med en indre knast 15 som griper inn i et kurvespor 16 i indre vange 6. Ytre låsarm 9 er utstyrt med en ytre knast 17 som griper inn i et kurvespor 18 i ytre vange 7. Kurvesporene 16, 18 har forskjellig kurvatur og er utformet slik at når den indre dørtrykker 10 dreies oppover fra normalstilling for å låse døren, presser indre knast 15 først vangene 6, 7 noe

innover i låshuset 1, hvorved den ytre knast 17 føres ut av en avsats 19 i sitt kurvespor 18, hvilken avsats 19 hindrer at den ytre dørtrykker 11 kan dreies oppover ved direkte påvirkning, hvoretter nedre kant av indre låsarm 8 kommer til anlegg mot nedre medbringerhake 14 på ytre låsarm 9, hvorved ytre låsarm 9 dreies med, og dens ytre knast 17 føres forbi avsatsen 19, hvoretter vangene 6, 7 føres ut igjen, og den indre knast 15 faller til ro i nedre ende av sitt kurvespor 16, samtidig som den ytre knast 17 smetter inn i et låsehakk 20 i nedre ende av sitt kurvespor 18 og låser den ytre dørtrykker 11 fast i skrå stilling oppover, mens den indre dørtrykker 10 uten videre kan dreies ned igjen fra sin oppoverskrånende stilling, hvorved den indre knast 15 først presser vangene 6, 7 noe innover i låshuset 1, slik at den ytre knast 17 føres ut av låsehakk 20, hvoretter øvre kant av indre låsarm 8 kommer til anlegg mot øvre medbringerhake 13 på ytre låsarm 9, hvorved ytre låsarm 9 og dermed ytre dørtrykker 11 dreies med idet indre dørtrykker 10 dreies videre nedover, slik at fallen 5 trekkes inn i låshuset 1, og døren kan åpnes.

I låshusets 1 ytterdeksel 3 er anordnet en spalte 21 hvor igjennom det fra dørens utside kan føres inn et bordknivblad for nødåpning av låsen. Spalten 21 i ytterdekslet 3 korresponderer med en motsvarende, men i forhold til spalten 21 noe lengdeforskjøvet spalte 22 i vangene 6, 7. Når et bordknivblad, som alltid vil være for hånden i et hus, føres inn i spaltene 21, 22, vil vangene 6, 7 presses noe innover i låshuset 1, slik at den ytre knast 17 føres ut av låsehakk 20 i den ytre vanges 7 kurvespor 18, hvoretter døren kan åpnes fra utsiden.

Fallen 5 kan snus, og vangene 6, 7 kan bytte plass, etter som disse deler er tappet sammen. Derved kan dørlåsen tilpasses en dørs fire alternative hengslingsmåter.

Dørlåsen i henhold til oppfinnelsen har en rekke fordeler fremfor de kjente dørlåser av denne art. For det første kan låsens dørtrykkere brukes på vanlig måte til å åpne og lukke døren med uten at døren blir låst på noen av sidene. For det andre har fallen skråflate slik at døren kan "klemmes" igjen, men uten at døren derved blir automatisk låst slik at den ikke kan åpnes igjen fra utsiden. For det tredje kan døren låses fra innsiden bare ved å dreie dørtrykkeren skrått oppover fra normalstilling,

idet den ytre dørtrykker dreies med og blir låst fast i en skråstilling, samtidig som indre dørtrykker blir stående i sin skråstilling uten å være låst fast. For det fjerde kan døren ikke låses fra utsiden. For det femte har låsen tydelig synlig markering av låsingens på begge sider av låsen. For det sjette kan døren nødåpnes enkelt og hurtig fra utsiden ved å føre inn et bordknivblad eller lignende gjennom en spalte i låshusets ytterdeksel. For det sjuende kan låsen i henhold til oppfinnelsen lett vint tilpasses den hengsling døren har.

P a t e n t k r a v

Dørlås, særlig for dører til bade- og toalettrom, og av den art som kan nødåpnes fra utsiden med andre gjenstander enn en nøkkel, og bestående av et låshus (1) med en fjærpåvirket (4) fall (5) som står i forbindelse med dørtrykkere (10, 11) på begge sider av døren, og hvor det i låshuset (1) er dreibart anordnet en indre fallpåvirkende låsarm (8) og en ytre fallpåvirkende låsarm (9), idet indre låsarm (8) står i forbindelse med og kan dreies av den indre dørtrykker (10), mens ytre låsarm (9) står i forbindelse med og kan dreies av den ytre dørtrykker (11), samtidig som dørtrykkerne (10, 11) ikke står i fast forbindelse med hverandre, k a r a k t e r i s e r t v e d at fallen (5) er festet til en indre vange (6) og en ytre vange (7) som er forskyvbart montert i låshuset (1), og at låsarmene (8, 9) er anordnet mellom vangene (6, 7), idet den ene låsarm (9) har to medbringerhaker (13, 14) som bevirker at når den ene låsarmen (8 henholdsvis 9) dreies ved hjelp av tilhørende dørtrykker (10 henholdsvis 11), så blir den annen låsarm (9 henholdsvis 8), innenfor en viss slark, dreid med, samtidig som låsarmene (8, 9) er utstyrt med hver sin knast (15, 17) som griper inn i kurvespor (16, 18) i hver sin vange (6, 7), idet kurvesporene (16, 18) har forskjellig kurvatur og er utformet slik at når den indre dørtrykker (10) dreies oppover fra normalstilling for å låse døren, presser indre knast (15) først vangene (6, 7) noe innover i låshuset (1), hvorved den ytre knast (17) føres ut av en avsats (19) i sitt kurvespor (18), hvilken avsats (19) hindrer at den ytre dørtrykker (11) kan dreies oppover fra normalstilling ved direkte påvirkning, hvoretter nedre kant av indre låsarm (8) kommer til anlegg mot nedre medbringerhake (14) på ytre låsarm (9), hvorved ytre låsarm (9) dreies med, og dens ytre knast (17)

føres forbi avsatsen (19) i den ytre vanges (7) kurvespor (18), hvorefter vangene (6, 7) føres ut igjen, og den indre knast (15) faller til ro i nedre ende av sitt kurvespor (16), samtidig som den ytre knast (17) smetter inn i et låsehakk (20) i nedre ende av sitt kurvespor (18) og låser den ytre dørtrykker (11) fast i skrå stilling oppover, mens den indre dørtrykker (10) uten videre kan dreies ned igjen fra sin oppoverskrånende stilling, hvorved den indre knast (15) først presser vangene (6, 7) noe innover i låshuset (1), slik at den ytre knast (17) føres ut av låsehakk (20) i den ytre vanges (7) kurvespor (18), hvorefter øvre kant av indre låsarm (8) kommer til anlegg mot øvre medbringerhake (13) på ytre låsarm (9), hvorved ytre låsarm (9) og dermed ytre dørtrykker (11) dreies med idet indre dørtrykker (10) dreies videre nedover, slik at fallen (5) trekkes inn i låshuset (1), og døren kan åpnes, samtidig som det for nødåpning av låsen fra dørens utside i låshusets (1) ytterdeksel (3) er anordnet en spalte (21) hvorigjennom det fra dørens utside kan føres inn et bordknivblad eller lignende, idet vangene (6, 7) eller indre låsarm (8) er slik utformet i forhold til spalten (21) at knivbladet presser vangene (6, 7) henholdsvis indre låsarm (8) og dermed vangene (6, 7) noe til side, slik at den ytre knast (17) føres ut av låsehakk (20) i den ytre vanges (7) kurvespor (18), hvorefter døren kan åpnes fra utsiden.

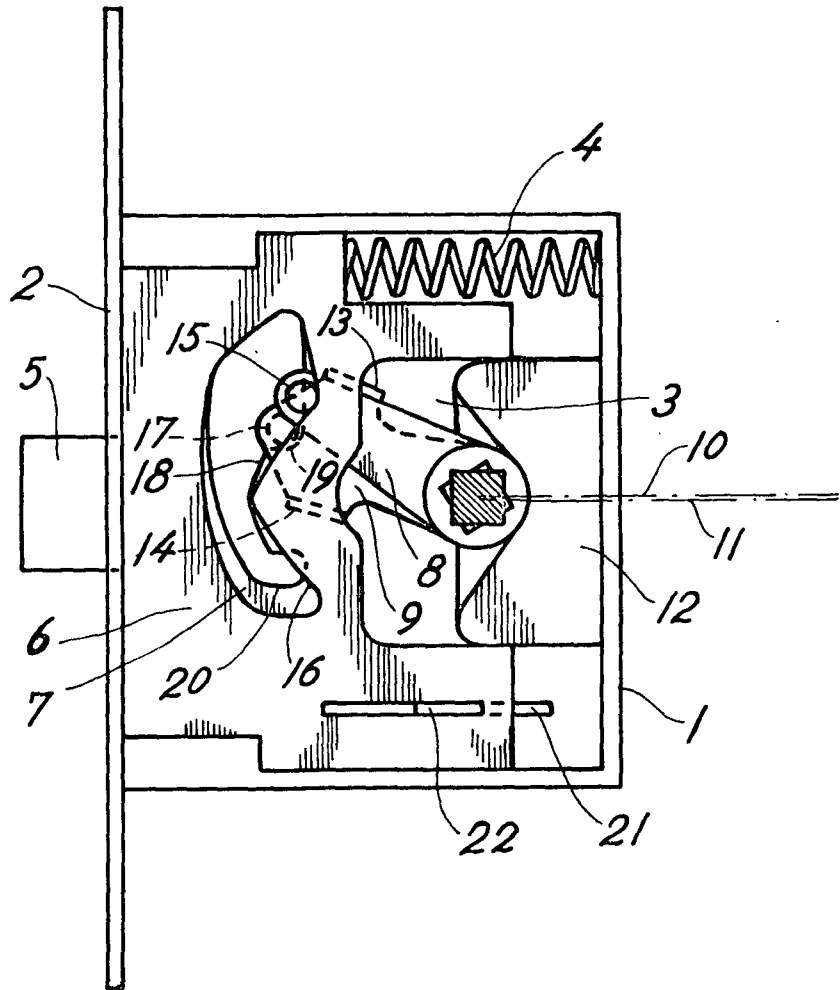

Fig. 1.

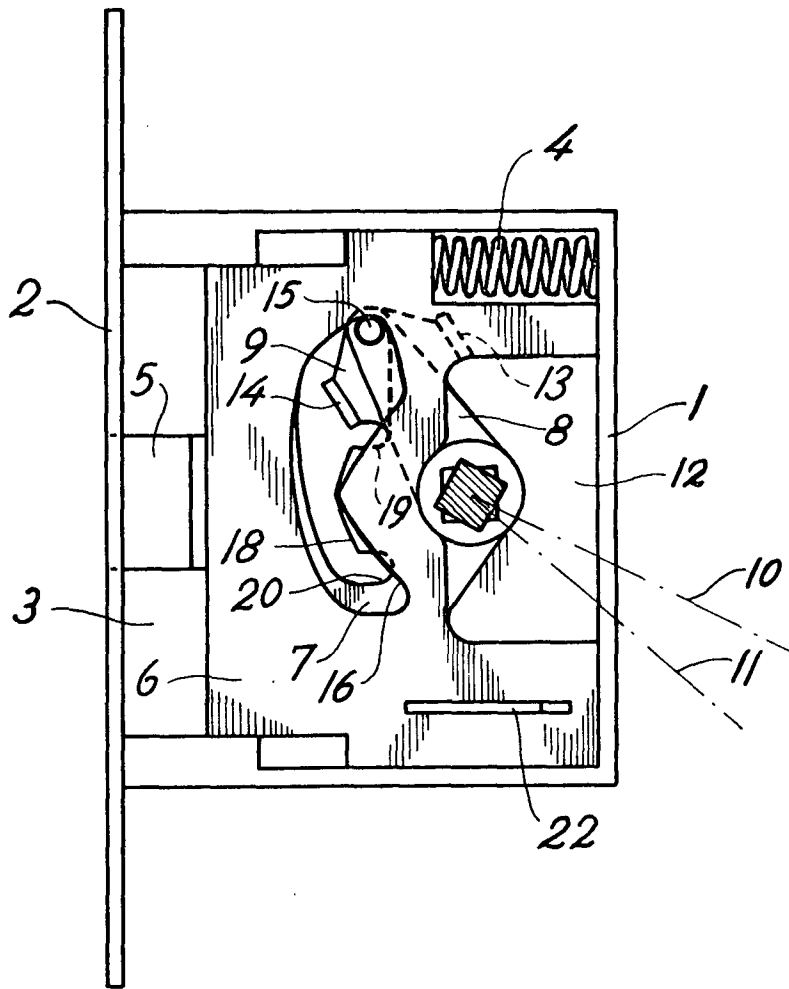

Fig. 2.

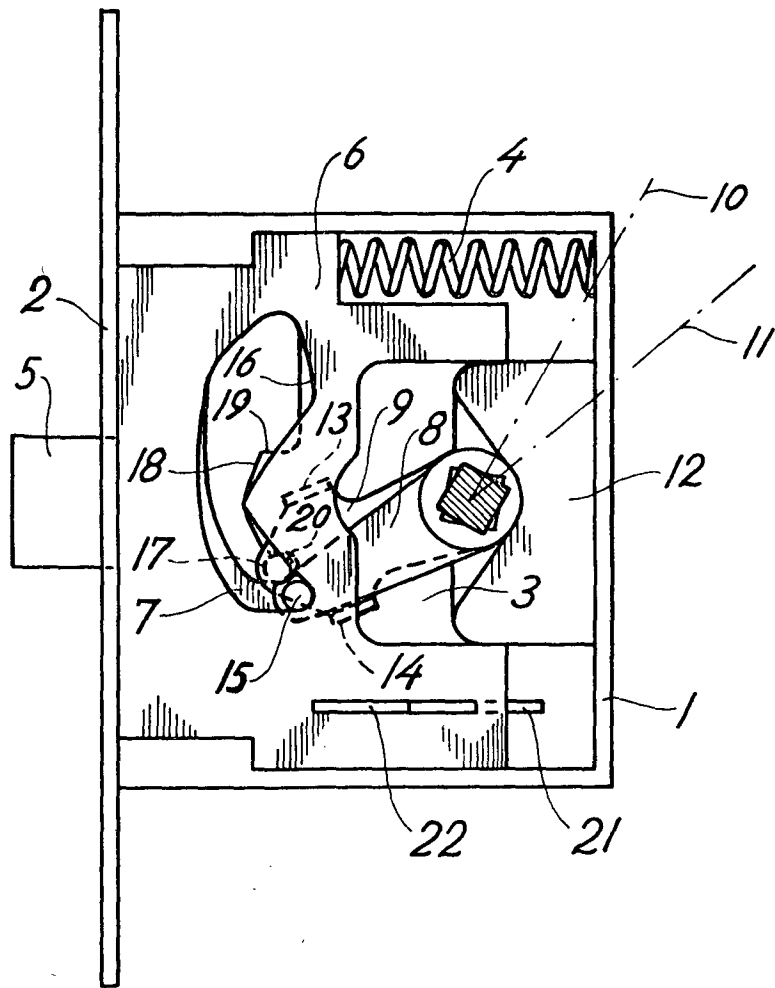

Fig. 3.